

Analýza potřeb měst a obcí ČR – aktuální stav

Karel Rejchrt, člen Předsednictva
SMO ČR

SMO ČR a definování potřeb samosprávných celků

- První indicie z evropské a národní úrovně ohledně nastavování nového programového období – diskuse v rámci Regionální komise a dalších pracovních skupin SMO ČR (podzim 2016)
- **Obnovení PS pro kohezní politiku** – menší uskupení, 2 zástupci z každé velikostní kategorie obcí (statutární města, města a obce) – ustavující zasedání (začátek roku 2017)
- **Jednohlasné usnesení** o potřebě identifikovat potřeby českých samosprávných celků, co se týče ekonomického a sociálního rozvoje, dostupnosti služeb ad. Tyto potřeby budou v dalších částech prací na Analýze vyhodnoceny a diferenciovány dle velikostních kategorií obcí a podle územních typů (metropolitní areály, vnitřní periférie atd.). Na podzim 2017 bude vytvořena pozice českých samospráv vůči budoucí kohezní politice.
- **Vytvoření expertního týmu**, jež bude pracovat na Analýze potřeb měst a obcí ČR – UK (prof. Sýkora), zástupci dceřiné společnosti SMO ČR Mepco, vybraní zástupci z řad starostů či úředníků dle velikostních kategorií

Východiska Analýzy potřeb měst a obcí SMO ČR

- Analýza se soustředí na **problematiku místní samosprávy** (nikoli na přenesenou působnost)
- Analýza se nebude soustředit pouze na vazbu na kohezní politiku, ale na **všechny potřeby** samospráv
- Výstupy z analýzy budou **použity k argumentaci vůči národní úrovni pro sanaci potřeb měst** (RUD, národní dotační fondy, nastavení nového programového období, strategické dokumenty atd.) a **na evropské úrovni** pro argumentaci potřeb českých měst v novém programovém období

Globální cíl Analýzy potřeb měst a obcí SMO ČR

Analýzou dokumentů, dotazníkovým šetřením a následnými fokusními skupinami budou zjišťovány aktuální potřeby samosprávných celků.

Ústředním nástrojem bude dotazníkové šetření skrze něj budou zjišťovány:

- **problémy a deficity** ve městech a obcích spočívající v konkrétních potřebách
- **rozvojové potřeby** samosprávy, tedy aspekty, které města identifikují jako klíčové oblasti, jež je nutné podpořit tak, aby v budoucím období nastal jejich rozvoj
- **témata iniciovaná shora**, kde bude snaha identifikovat bariéry, jež neumožňují či dostatečně nemotivují obce využívat a rozvíjet aktuální témata, které jsou žádoucí z pohledu státu či EU
- **globální problémy** – komplexní oblasti, k jejichž řešení nestačí aplikace jednoduchého nástroje. Jedná se mnohdy o exogenní faktory, které obec není schopna napřímo vlastními nástroji řešit, nicméně jsou zásadní pro další rozvoj obce- stárnutí obyvatel, dopady změny klimatu, vnitřní periferie v rámci obcí, krajů ad.

Dotazník Analýzy potřeb měst a obcí SMO ČR

- Sestaven expertním týmem a odsouhlasen PS pro kohezní politiku SMO ČR v dubnu 2017
- Rozeslán elektronicky na celou členskou základnu SMO ČR (2690 obcí) a poté v papírové formě rozdán všem účastníkům Sněmu SMO ČR – květen 2017
- Finální počet získaných odpovědí: 732 ks

Velikostní skupina	Počet obcí	Počet obyvatel (1.1.2017)	Počet obcí v kategorii	Počet obyvatel v kategorii (1.1.2017)	Podíl obcí na obce v kategorii (%)	Podíl obyvatel na počtu obyvatel v kategorii (%)
0-500	292	78 828	3 443	834 200	8,5	9,4
501-1000	152	109 449	1 372	970 822	11,1	11,3
1001-3000	161	278 134	991	1 633 918	16,2	17,0
3001-10000	70	387 060	322	1 663 576	21,7	23,3
10001-20000	27	374 041	68	958 400	39,7	39,0
20001-50000	19	586 646	44	1 320 686	43,2	44,4
50001 a víc	11	1 504 036	18	3 197 218	61,1	47,0
<i>CELKEM</i>	732	3 318 194	6 258	10 578 820	11,7	31,4

Dotazník Analýzy potřeb měst a obcí SMO ČR

- Otevřené otázky

2. Co se ve Vašem městě/obci za posledních 10 let nejvíce povedlo? Na co jste ve městě/obci hrdí?

4. S jakými problémy se Vaše město/obec nejvíce potýká?

5. Co jsou největší přednosti/ výhody Vašeho města/obce? V jakých oblastech ve Vašem městě/obci vidíte největší rozvojový potenciál?

6. Co by Vám pomohlo k překonání těchto limitů a bariér a při využití Vašich předností?

- Uzavřené otázky

3. Jak byste ohodnotil/a následující oblasti života ve Vašem městě/obci?

7. Jakou roli budou hrát následující faktory v rozvoji Vašeho města/obce v následujících 10 letech?

- Polouzavřené otázky

8. Vnímáte spolupráci s okolními městy/obcemi jako možnost pro snadnější řešení problémů ve Vašem městě/obci?

9. V jakých oblastech aktivně spolupracujete s okolními městy/obcemi?

Dotazník Analýzy potřeb měst a obcí SMO ČR

- **Kvantitativní přehled**
- **Kvalitativní analýza textu**
- **Vizualizace** textu pomocí mraků slov (Word Cloud)
- **Typologie** obcí pomocí shlukové analýzy
- **Otevřené otázky**
  - Kvalitativní analýza textu: kódování odpovědí podle oblastí
  - Mraky slov: výběr a generalizace slov a slovních spojení
  - Kvantitativní analýza a typologie (podle kódů)
- **Uzavřené otázky**
  - Kvantitativní analýza
  - Typologie obcí

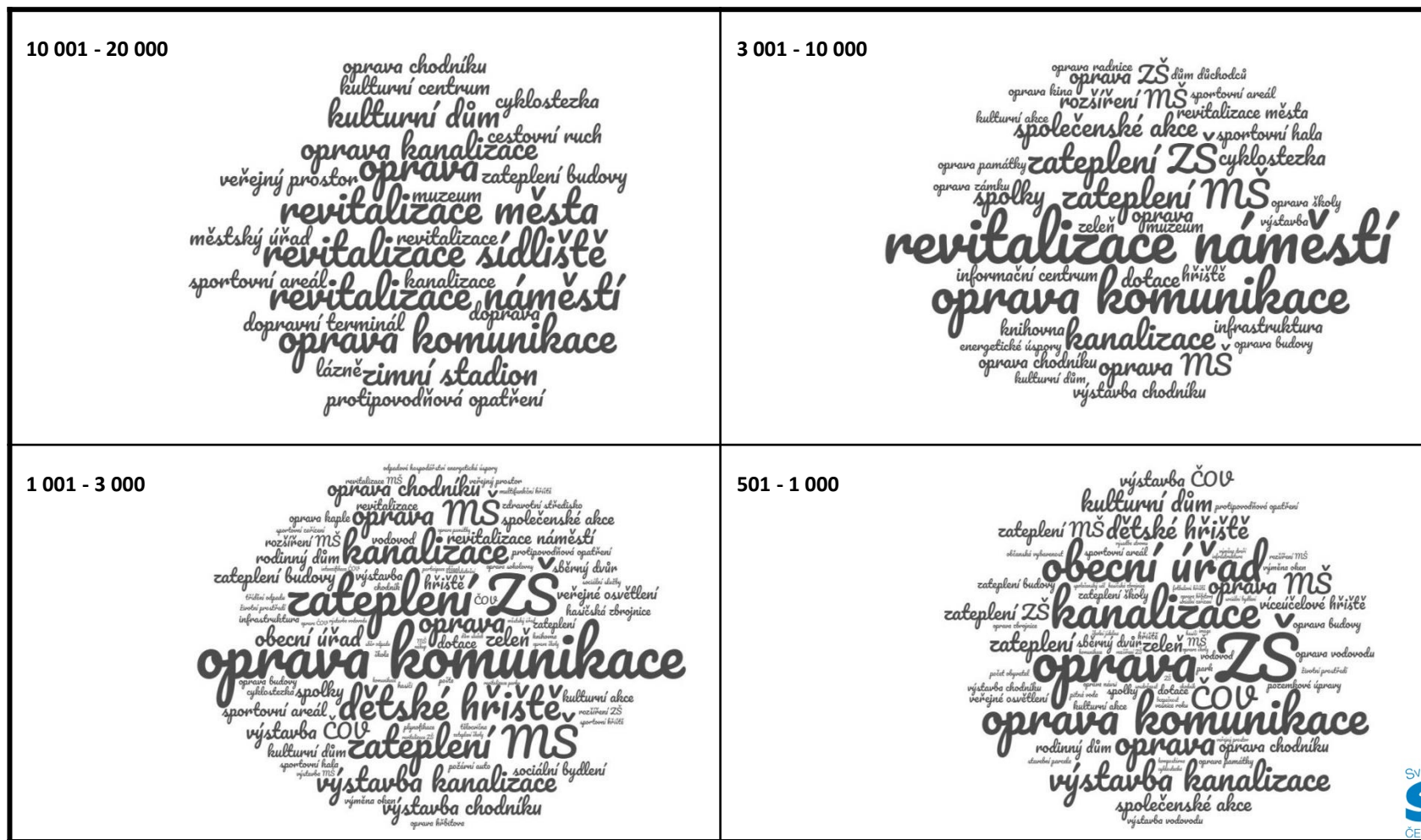
Úspěchy měst a obcí: kvalitativní analýza

- témata, které řešily všechny obce:
  - infrastruktura
  - školství, kultura, sport, zdraví
  - revitalizace
- s růstem velikosti obce
  - opravy sakrálních staveb
  - zabezpečení rozvojových ploch a jejich technické zasíťování
  - cestovní ruchu a turistika
  - veřejná doprava
  - podpora podnikání

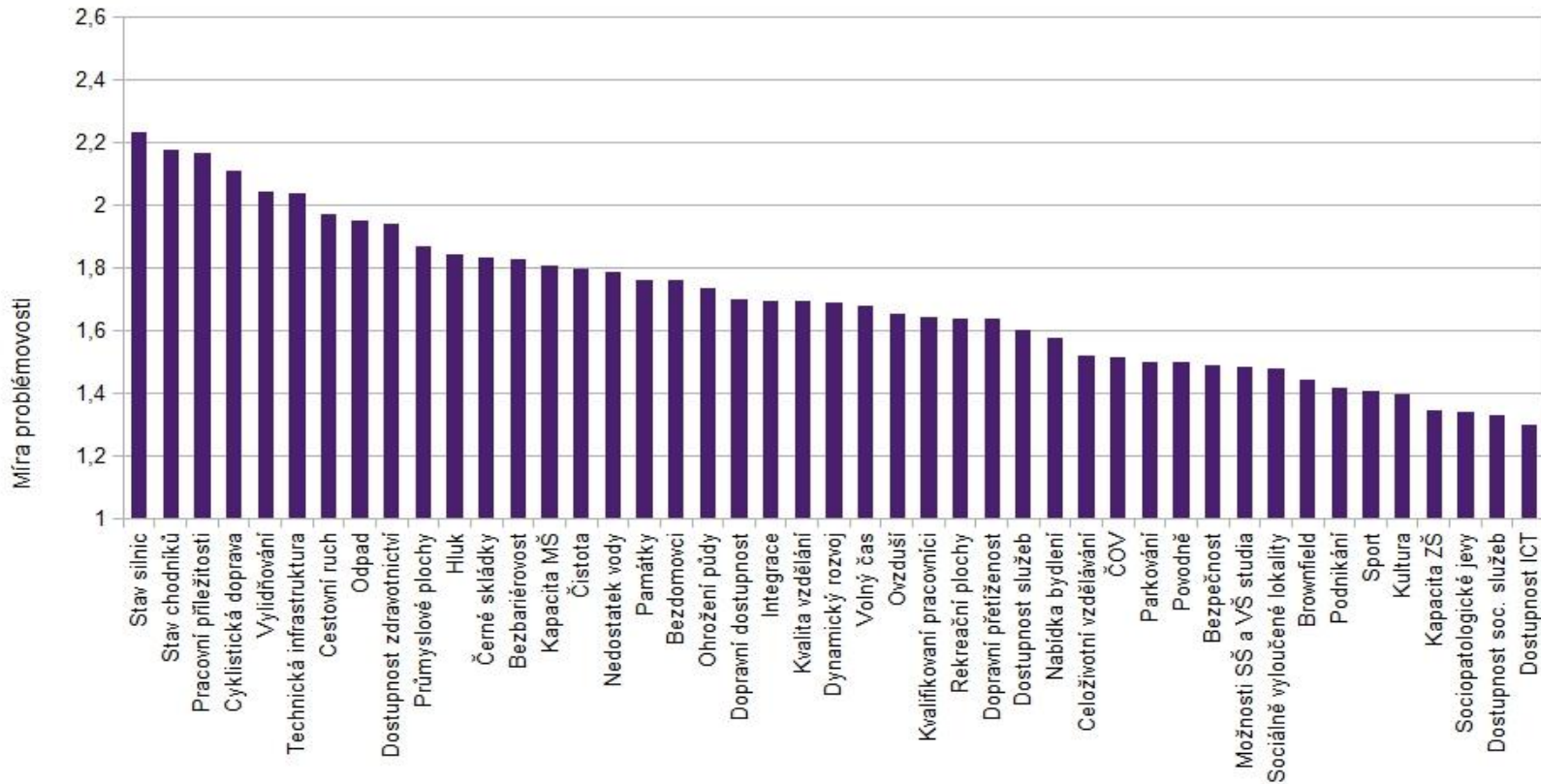
Úspěchy měst a obcí: mraky slov

- Mraky slov pro města odlišných velikostních kategorií

Problémové a bezproblémové oblasti

- Celkové hodnocení problémových oblastí: míra problémovosti

Pocítované problémy: věcné

- **technická infrastruktura a občanská vybavenost**, > 80 % obcí s populační velikostí 501 - 1000 obyvatel
- **nedostatek pracovních příležitostí** (obce do 500 obyvatel) x **nedostatečná kvalifikovanost** obyvatel pro existující volná pracovní pozice (města nad 50 000 obyvatel)
- **polarita mezi stárnutím a vylidňováním a dynamickým populačním růstem** a potřebou rozvojových ploch (zejména menší obce), s tím spojená **nedostatečná kapacita služeb** po nichž je poptávka x **chybějící kvantita poptávky** vedoucí k nevyužívání a zániku služeb

Pocitované problémy: procesní

- **system dotací** a jeho fungování: nevhodné nastavení vůči potřebám, složitý a časově náročný proces přípravy a administrace
- **nedostatek vlastních zdrojů, způsob rozdělování financí**
- **administrativní kapacita** v kontextu rostoucí byrokratické zátěže (malé obce) pravomoci a kompetence, stranické politikaření a komunikace mezi stranami v zastupitelstvu, kvalita spolupráce s nadřízenými orgány, angažovanost občanů

Možnosti překonání limitů a bariér

- vnější faktory
  - systém **financování** a výše financí (změny v nastavení rozpočtového určení daní)
  - míra **administrativy**, legislativa a národní politiky a s tím spojené nastavení **kompetencí** samospráv
  - součinnost nadřazených orgánů
- vnitřní faktory
  - zlepšení úrovně (dopravní) **infrastruktury a služeb**
  - **vlastnictví pozemků**
  - **schopnost spolupracovat** a komunikovat

Závěr

ANALÝZA POTŘEB MĚST A OBCÍ ČR A BUDOUCNOST ČESKÝCH SAMOSPRÁV V NOVÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2020+

**představení závěrů na semináři ve spolupráci s MMR
5. prosince 2017 od 9,30 hod**

Kongresové centrum Praha

registrace na seminář: www.smocr.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST!